

LINIE V ARCHITEKTUŘE

Nela Beranovská

Bakalářská práce
2011

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ústav designu oděvu a obuvi
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Nela BERANOVSKÁ**
Osobní číslo: **K08483**
Studijní program: **B 8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimedia a design – Design obuvi**

Téma práce: **Design kolekce dámské a pánské společenské obuvi, inspirovaný linií v architektuře se zaměřením na dílo Santiaga Calatravy**

Zásady pro vypracování:

1. Vypracujte modelové řešení dámské a pánské obuvi, provedení minimálně půlpár pro každý model.
2. Předložte kresebné návrhy, které obsahují vaše řešení designu tohoto typu obuvi.
3. Vaším úkolem je vypracovat originální estetické a působivé řešení tohoto typu obuvi, při respektování funkčních požadavků.
4. Technika :
Dokumentační zpráva s kresebnými přílohami postupu a vývoje designu ve formátu A4, doplněná posterem ve formátu 100 x 70 cm, v tištěné formě na ploteru.
5. Součástí předložené práce je předání jak textové části, tak i prezentace ve formátu 100x70, na nosičích CD ve dvou vyhotovení.

Rozsah bakalářské práce: viz zásady pro vypracování

Rozsah příloh: viz zásady pro vypracování

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/umělecké dílo

Seznam odborné literatury:

**Firmní literatura, prospekty, časopisy: ARS Sutoria, MASTER IDEA PELLE
Kožařství, Textilní žurnál, odborné časopisy a zdroje z internetu
odborné časopisy – Historie oděvů, a další**

Vedoucí bakalářské práce: **doc. ak. soch. Jan Zamazal**
Ústav designu oděvu a obuvi

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2010**

Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2011**

Ve Zlíně dne 1. února 2011

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

doc. Mgr. Ivan Titor
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně .....24.2.2011.....

Nela Beranovská
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je vytvořit originální a kreativní obuv inspirovanou architekturou a liniemi v architektuře. Nedá se ale říci, že bych se nechala inspirovat veškerou architekturou. Okouzilo mne dílo světově uznávaného španělského architekta Santiaga Calatravy. Vytvořila jsem dva páry dámské a dva páry panské obuvi. Teoretická část se zabývá architekturou v módě, tvarem architektury a životem Santiaga Calatravy a jeho dílem. Praktická část práce vysvětluje technologii, vyrábění šablon a šití modelů a popis použitých materiálů.

Klíčová slova: architektura, příroda, lidské tělo, móda, design, čisté linie, vzdušnost

ABSTRACT

The aim of my bachelor thesis was to create original and creative shoes inspired by the shapes and lines of architecture. It cannot be said that I was inspired by the whole architecture. I was impressed by the works of the world-renowned architect Santiago Calatrava. The collection includes two half-pairs of women's and men's shoes. The theoretical part deals with architecture in fashion, shape of architecture and Santiago Calatrava's life and his works. The practical part of the thesis explains the technology, describes the models and the used materials.

Keywords: architecture, nature, human body, fashion, design, clean lines, airy

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu mé práce panu docentu akademickému sochaři Janu Zamazalovi za pomoc a velice přínosné poznámky k mé práci.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské / diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS / STAG jsou totožné.

Nela Beranovská

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 MÓDA A ARCHITEKTURA	10
1.1 MÓDNÍ TVORBA V ARCHITEKTUŘE	10
2 SANTIAGO CALATRAVA	12
1.2 ŽIVOT A UMĚNÍ.....	12
2.2 CALATRAVA A SOCHAŘSTVÍ.....	14
2.3 CALATRAVA A JEHO INSPIRACE	15
II PRAKTICKÁ ČÁST	22
2 POPIS TVORBY	23
2.1 PÁNSKÉ MODELY.....	25
2.2 DÁMSKÉ MODELY.....	27
2.3 MATERIÁL	29
2.4 SPOLUPRÁCE S PROSTOROVOU TVORBOU	30
ZÁVĚR	31
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	32
SEZNAM OBRÁZKŮ	33
SEZNAM PŘÍLOH	35

ÚVOD

Cílem mé bakalářské práce bylo vytvořit kolekci dámských a pánských modelů, pápárů obuvi, inspirovanou prvky a liniemi architektury. Proč právě spojení architektury a módy? Protože móda a architektura mají mnoho společného. Nechala jsem se inspirovat dílem světově uznávaného španělského architekta Santiaga Calatravy. Jeho velkolepé stavby jsou dokonale zakomponovány do okolní krajiny. Santiagova díla jsou většinou bílé barvy, jednoduchých linií a jsou symbolem vzdušnosti a lehkosti. Snažila jsem se vyrobit elegantní a nositelnou obuv, která se těmito vlastnostmi vyznačuje.

Práce je rozdělena na dvě části. Teoretická část se věnuje architektuře v módě obecně a detailně tvorbě Santiaga Calatravy. Praktická část se zabývá samotným řešením obuvi, použitým materiálem a návazností na architektova díla.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 MÓDA A ARCHITEKTURA

Od pradávna je móda spjata s architekturou. Už od dob starého Řecka a Říma je oděv inspirován soudobými stavbami. Římské oděvy jsou aranžované tak, že připomínají elegantní chrámy s krásnými sloupy. Ani surrealističtí návrháři nezapomněli na architekturu. Dokladem toho jsou například plavky v podobě iónského sloupu z italského salónu Krizia. Jedním z typických příkladů je i móda gotiky. Tehdejší móda věrně kopíruje práci architektů. Štíhlá silueta dámských šatů připomíná vysoké chrámy gotických katedrál. A takto bychom mohli pokračovat dál až do současnosti. Móda i architektura se velmi úzce ovlivňují. Návrháři ovlivnění architekturou se soustředí hlavně na volbu materiálu a dokonalé stříhové řešení. Jak architekti, tak návrháři svoje modely pečlivě promýšlejí a zpracovávají až do úplné dokonalosti.

1.1 Módní tvorba v architektuře

HUSSTEIN CHALAYN

Britský návrhář, výtvarník, filmař a rodák z Kypru Hussein Chalayan si ve své tvorbě téměř nikdy neodpustí prvky mystifikace. Chalayan je inspirován architekturou, vědou a technikou. Je oceňován pro inovativní používání materiálů, precizní stříhy a moderní postoj k novým technologiím. Ve svých kolekcích se snaží o vyjádření emocí a reaguje na současné problémy společnosti, které následně transformuje do jednotlivých modelů. Zaujímá k módě koncepční přístup, posouvá oblečení přes lidské hranice do sochy, architektury, nábytku, umění performance a ještě dál.

Obr. 1.

GIANFRANCO FERRÉ

Gianfranco Ferré původní profesí architekt se prezentoval jako návrhář oděvů pro ženy i muže. Jeho hlavní zálibou bylo pohodlné oblečení. Gianfranco Ferré se narodil v italském Legnanu. V roce 1969 absolvoval architekturu a chtěl se jí věnovat. V sedmdesátých letech dvacátého století však vstoupil do světa velké módy jako návrhář módních doplňků a šperků a architekturou se pouze inspiroval. Dokonale ovládal výtvarnou módní kresbu, jako málokdo jiný znal každý detail citlivé technologie.

Obr. 2.

AZZEDINE ALAÏA

Azzedine pochází z Tuniska a v mládí chtěl studovat sochařství. Tvrdil, že všechnu krásu jde vidět na lidském těle a usiloval proto o jeho zviditelnění. Vytváří modely, které těsně obepínají postavu díky jeho vynikajícím a dokonalým střihům. Dokonalé střihy zprvu tvořil tak, že rozebíral staré modely couturie-rů, jako byli Vionnetová a Balenciaga a poté je následně opět sestavoval dohromady. Hodně pracuje s usní a roztažnými materiály.

Obr. 3.

2 SANTIAGO CALATRAVA

1.2 Život a umění

Santiago Calatrava, světoznámý architekt, který je zároveň inženýrem, sochařem i malířem, se narodil roku 1951 ve španělském městě Benimametu u Valencie. Mezinárodně respektovaný tvůrce, který má své ateliéry ve významných světoznámých metropolích. V současné době má své kanceláře v Paříži, Curychu a Valencii, kde pracuje na pestré škále architektonických projektů. Až náhodné setkání s knihou od Le Corbusiera ho upozornilo na to, že architektura nemusí být daleko od výtvarného umění. Tato Corbusierova kniha obsahovala a popisovala jeho díla a Calatrava se proto rozhodl pro fakultu architektury. Santiago vystudoval umění a architekturu ve Valencii (Escuela Technica Superior de Arquitectura) a poté studoval statiku konstrukcí na ETH (Eidgenossische Technische Hochschule) v Curychu. Je nositelem mnoha mezinárodních a národních cen v oboru architektury včetně Ceny Augusta Perreta 1987, udělované Mezinárodním svazem architektů, a španělské Ceny prince Asturského v oboru umění 1999. Má čestné doktoráty z mnoha univerzit. Jeho dílo, včetně skulptura kreseb, bylo prezentováno na četných mezinárodních výstavách v Evropě, Americe a Asii.

„Krása vzniká prostřednictvím inteligence nebo intuice,“ tvrdí sám Calatrava, kterému právě umění a emoce umožňují vytvářet díla vysoce převyšující střízlivé výpočty o působení sil a nehraje zde roli jeho vynikající znalost matematiky a inženýrské vědy. Lidé jsou z jeho díla zmatení a většinou reagují dvěma způsoby. Někteří ho obdivují a přezdívali Calatravu za novodobého da Vinciho, jiní mu zase nemohou přijít na jméno. Jeho díla však v drtivé většině případů fungují, jsou přijímána jako osobité umělecké výtvary, ale zároveň provokují a vyvolávají diskuze. Co víc si může architekt přát.

Podobně jako brazilský architekt Oscar Niemeyer i Calatrava používá bílý beton, aby umožnil vyniknout tvarové podstatě díla. Hledá společnou konstruktivní podstatu svých děl a odmítá jakékoli dodatečné okrasy a samoučelné ornamenty. Santiagova tvorba se vyznačuje čistou linií a tvarem.

Obr. 4.

Calatravovo nejznámější dílo je Olympiáda v Aténách. Je to megaprojekt, který ho katapultoval mezi světové prominenty. Vyhrál soutěž návrhů pro olympiádu v Aténách v roce 2004 a jeho kreativita se rozeběhla v neskutečné míře.

Obr. 5.

Posedlost mosty

Mosty jsou pro Calatru trvalou výzvou, kterou vždy posunul úroveň pozemního stavitelství. Navrhl jich více než čtyřicet a umístil je do sedmnácti zemí světa. Jeho mosty jsou zvláštní v tom, že vyvolávají dojem lehkosti a výrazné betonové pilíře naproti tomu materializují potřebnou mohutnost konstrukce. Jeden z nejznámějších Calatruvých mostů je most Filipa II. v Barceloně. K těm nejnovějším a současně nejkontroverznějším patří most Ponte della Costituzione v Benátkách.

Obr. 6.

2.2 Calatrava a sochařství

Santiago Calatrava mimořádným způsobem spojuje tvůrčí představivost architekta, který své práce modeluje sochařsky, s vynikajícími schopnostmi inženýra a statika. Gary Tinterow, kurátor z newyorského Metropolitního muzea, nazval Calatruvovu výstavu v roce 2005 Sochařství v architektuře, a ne naopak. Santiago o tomto kurátorovi tvrdí, že konečně někdo pochopil jeho tvorbu. Sochařství je v Calatruvě tvorbě stálicí, jak se sám vyznává: „Architektura a socha jsou dvě řeky, ve kterých proudí stejná voda. Sochu si můžeme představit jako neomezenou plasticitu, zatímco architektura je plasticitou, která se musí přizpůsobit funkci a obecným lidským rozměrům. Tam, kde socha ponechává funkčnost na okraji zájmu a nezatěžuje ji profánními otázkami užitečnosti, převyšuje architekturu čistým výrazem.“ I přes Santiagovy obdivuhodné sochařské výtvořky a lásku k sochařství, své sochy téměř nikde nevystavuje.

Obr. 7.

2.3 Calatrava a jeho inspirace

Calatrava nikdy nebyl plagiátorem svých vzorů, i když hovoříme o přímých vlivech. Sám se však považuje především za pokračovatele Gaudího odkazu, jehož práce uměleckého řemeslníka směřovala k abstraktnímu umění. Skloubení technického vzdělání a uměleckého nadání Santiagovi umožnilo být originální a přitom tvořit něco nádherného. Santiago Calatrava je fascinován lidským tělem v pohybu. Ale není to jen lidské tělo, co ho inspiruje. Je to i svět zvířat, specifická stavba jejich těl a příroda sama.

Ráda bych uvedla nejvýznamnější umělce, kteří formovali Calatravuv názor, a přiblížila Vám jejich tvorbu, která se odráží v inspiraci Santiagových děl.

LE CORBUSIER

Santiago Calatrava na Le Corbisierovi obdivuje skoro vše v jeho tvorbě. Byl to právě on, který Santiaga ohromil a navedl na cestu architekta. Francouzský architekt a designér švýcarského původu Le Corbusier se narodil roku 1887 jako Charles-Edouard Jeanneret-Gris. Stal se jedním z nejvlivnějších a nejvýznamnějších architektů 20. Století a ovlivnil architekturu po celém vyspělém světě. Mluvílo se o něm jako o apoštolovi moderny, jako o sociologovi urbanismu, jako o člověku, který stál u zrodu dvou slohů - purismu a

brutalismu. V 17 letech měl za sebou první realizaci - dům pro rytce Louise Falleta. Poukazuje na čistotu povrchu stavby, na určující význam půdorysu a hlavně klade důraz na primární formy. Corbusierovy stavby získávají na plastičnosti, působí více celistvě a sochařsky. Beton začíná představovat ve svém přirozeném stavu a ponechává jej neupravený a hrubý. Jeho architektura je osobitá, a proto ji lze těžko přímo přiřadit k některému ze slohových období. Le Corbusier věřil, že jeho budovy moderních architektonických forem zlepšují kvalitu života. Jeho stavby apelovaly na široké vrstvy a tvůrce se v nich vždy snažil objevit nové možnosti architektury. Mnohé z jeho nápadů a principy zobecněly až po jeho smrti a jsou používány dodnes. Svoje myšlenky Le Corbusier formuloval v roce 1923 ve své knize *Vers Une Architecture* (K nové architektuře), která je dosud také neprodávanější knihou o architektuře.

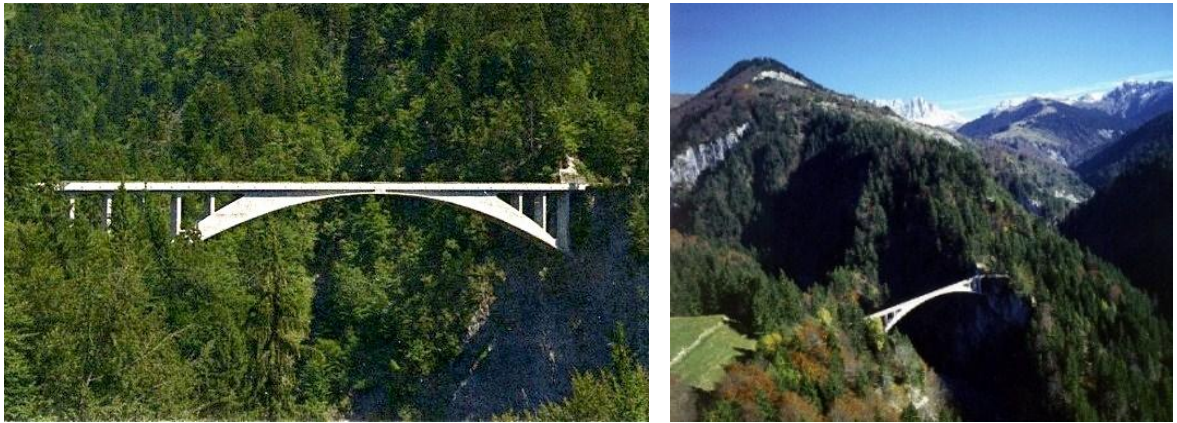

Obr. 8.

ROBERT MAILLART

Robert Maillart byl švýcarský stavební inženýr a podnikatel. U Maillarta Callatrava obdivuje na jeho tvorbě jednoduché tvary, kterými dokáže vytvořit spoustu emocí. Na začátku 20. století se proslavil s využitím železobetonu, jako nového stavebního materiálu mnoha obloukových betonových mostů a hřibových stropů, které nadále udávaly směr ve vývoji inženýrských konstrukcí. Zřetelně respektuje svým dílem okolní přírodní prostředí.

Obr. 9.

FRANK GEHRY

Radost a volnost z tvorby obdivuje Santiago u světoznámého americko-kanadského architekta Franka Owen Gehryho. Ten je považován za moderní architektonickou ikonu. Proslavil se svými „divokými“ stavbami, ignorujícími pravé úhly. Gehry už několik let bortí základní principy architektury, rád experimentuje a k navrhování projektů používá špičkové technologie, jež dodávají jeho stavbám ojedinělý vzhled. Jeho prvním experimentálním projektem byla přestavba vlastního domu v roce 1979. Tehdy položil základy nově formujícímu se architektonickému stylu-dekonstruktivismus. Gehry je především známý tvořením zaoblených struktur, často pokrytým proměnlivým kovem.

Obr. 10.

DANIEL LIBESKIND

Americký architekt židovského původu Daniel Libeskind je jednou z největších osobností světové architektury a urbanismu. Jeho velikost je ve způsobu jeho zamyšlení, otevřenému novým a zajímavým nápadům. Jeho citlivý přístup k projektům a místům dělá z jeho staveb mistrovská díla. Calatrava na Libeskindovi obdivuje, jak je jeho tvorba plná vitality, humoru a jiskrných vizí.

Obr. 11.

FELIX CANDELA

U architekta Felixe Candely Calatravu zaujaly nové formy v jeho stavbách a odvažila vytvořit něco nového a nepoznaného. Félix Candela ve své práci navázal na španělskou tradici stavby hladkých skořepin. Tu zahájil Antoni Gaudí, který poprvé ukázal hladkou a tenkou skořepinu tvořící nosný konstrukční prvek. V roce 1951 navrhl a postavil první významnou konstrukci – Kosmický pavilon, jehož střecha měla být s ohledem na průchod kosmických paprsků co nejtenčí. Vytvořil ji z válcové skořepiny, kterou následně zakřivil i v příčném směru.

Obr. 12.

PIER LUIGI NERVI

Architekt Nervi si získal proslulost hlavně svým nadšením a inovativním použitím železobetonu. Díky jeho nasazení a odvaze experimentovat byly postaveny mnohé zajímavé budovy, které se vyznačují zajímavou architektonickou poetikou. I když byl Nervi racionálním inženýrem, ve svých projektech přisuzoval velkou důležitost intuici, která se projevila hlavně v jeho zajímavých kopulích.

Obr. 13.

BRANCUSI

Rumunský sochař Constantin Brancusi je sochař 20. století, postava moderního uměleckého hnutí a průkopník abstrakce. Je pokládán za otce moderního sochařství. Jeho sochařství, ve kterých kombinuje jednoduchost rumunské lidové tvorby s rafinovaností avantgardy, se vyznačují citlivým použitím materiálu a elegancí. Calatravu oslovil svou radostí a volností v jeho tvorbě a vyjádření různých emocí v jednoduchosti. Geometrizační tvarů, jíž dosáhl a která se stala jeho symbolem, ovlivnila mnohé umělce. Rok 1907 je obdobím obratu, představuje ukončení prvního období jeho tvorby, kdy se odpoutává od Rodina. Začíná uplatňovat přímý řez a hledat svou vlastní cestu, kde poznáváme jeho zralou tvorbu v jednoduchosti a eleganci. Radikální vize a zjednodušování formy mělo obrovský vliv nejen na sochařství 20. století, ale na umění celkově.

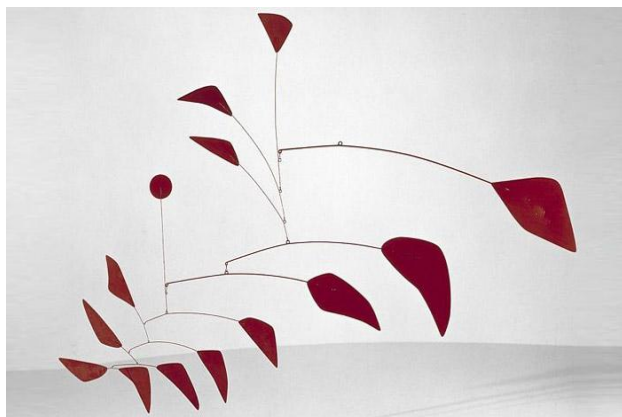

Obr. 14.

ALEXANDER CALDER

Americký sochař Alexander Calder, který přinesl do světa umění nový prvek - pohyblivé sochy, jak říkal Marcel Duchamp: "mobiley". Jejich vytvářením se začal zabývat v roce 1931, nejdříve pod vlivem díla Pietta Mondriana, později byl fascinován surrealisty. Calatrava obdivuje pohyb a volnost jeho soch. Calder vytvářel také statické sochy, tzv. stability. V době druhé světové války, když byl nedostatek materiálu pro výrobu plechových soch, začal Calder používat dřevo, ze kterého vytvářel nový typ soch, tzv. konstelace. Calder vnímal svá díla jako zosobnění organických struktur - těžkých květů na dlouhých stoncích, listů ve vánku a mořských tvorů ve vlnách. Jeho hravé sochy byly zkomponovány z jednoduchých prvků a výrazných barev.

Obr. 15.

Mezi další světoznámé malíře a sochaře, kteří ovlivnili Santiagovu tvorbu patří Naum Gabo, Moholy Nagy a v neposlední řadě Frank Stella. Calatrava na nich oceňuje pohyb, neskutečnou volnost v jejich dílech, dosaženou rovnováhu a svobodu projevu. Jejich tvorba vytváří dojem dynamiky, pohybu a kontrastů, což Santiaga fascinuje. Na Stelově tvorbě obdivuje radost a volnost z jeho díla přímo vyzařující.

Obr. 16.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

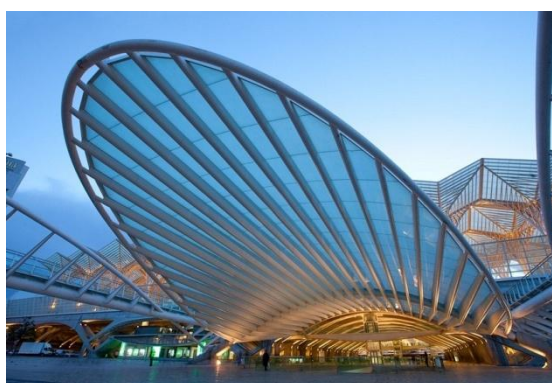
2 POPIS TVORBY

Z počátku jsem přemýšlela, čím se mám inspirovat ve své bakalářské práci, aby mě tvorba zaujala a výsledek byl originální. Nejprve jsem se chtěla vycházet z něčeho všedního. Zprvu mě napadaly životní základy, jako je příroda a lidské tělo, různé druhy umění, až jsem nakonec došla k architektuře, která by bez těchto věcí vůbec nevznikla. Pak přede mnou stála otázka, jaký směr nebo architekta si vybrat pro mou práci. Nejvíce zajímavá mi přišla tvorba světového španělského architekta Santiaga Calatravy. Jak jsem již zmínila v předchozí teoretické části, Santiago se inspiroval liniemi v přírodě a tvary lidského těla a dovede to ve své tvorbě propracovat téměř k dokonalosti.

Obr. 17.

Přemýšlela jsem, zda mám zhotovit funkční obuv, nebo jen obuv jako objekt. Rozhodla jsem se pro nositelné modely, jelikož i Santiago má skoro všechna svá díla funkční. Vybrala jsem si kolekci společenské obuvi. Neboť elegance, vznešenost a půvab doslova srší z tvorby tohoto architekta. Snažila jsem se vytvořit kolekci, která se bude odlišovat od typických všedních střihů. Měla by být ozdobou a příjemně doplňovat vzhled.

Obr. 18.

Od prvních návrhů se složitým řešením střihu, jsem se nakonec dostala k jednodušším svrškům. Jedním ze záměrů bylo vytvořit obuv nevšední a výjimečnou tím, že zaujme jednoduchými liniemi a příjemnou barevností. Ale musela jsem vyřešit to, aby nepůsobila nudně a nezajímavě. Zhotovila jsem čtyři páry obuvi. Dva páry dámské a dva páry pánské. Barvy materiálů a křivky svršků čerpají z Calatravovy tvorby. Snažila jsem se o to, abych postihla něco z jeho lehkosti, vzdušnosti a zároveň hmotných, těžkých betonových prvků do mých modelů. Rozumně skombinovat tyto dvě odlišné formy, aby to bylo designově zajímavé a vyvážené. Hlavním prvkem u každého páru jsou jednoduché čisté linie, které nejsou narušeny šitím. Na obuvi nejsou žádné ozdoby nebo výrazné prvky, které by odváděly pozornost od jednoznačných linií. Celá kolekce modelů bílé barvy je doplněna šedivými tóny. Materiál je velmi pevný a tuhý, aby svým vzhledem připomínal surovost a strukturu betonu.

Obr. 19.

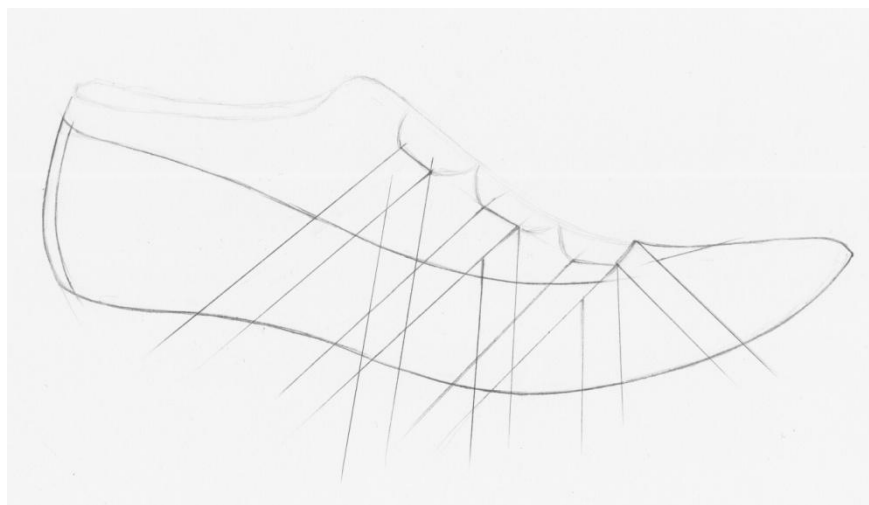

2.1 Pánské modely

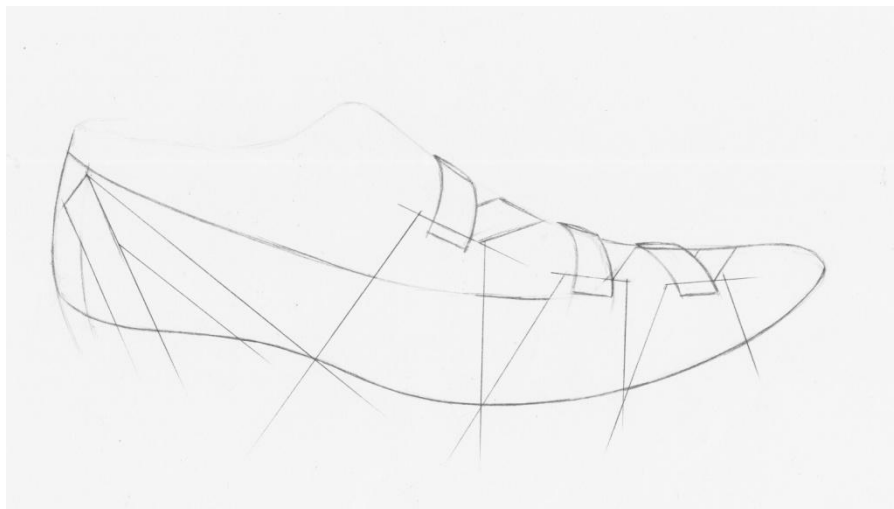
Základem u pánských modelů je upravené kopyto, které má úzkou prodlouženou špici. Oba pánské modely se skládají z jednoduchých vykrojených dílců. Základem svršku je bílý dílec, který má charakter mokasíny nebo polobotky. Je z bílé tříslo-činěné usně, která je probarvená z obou dvou stran, z líce i z rubu. Proto jsem nemusela použít žádnou podšívku. Modely nepotřebují opatek ani tužinku, jelikož useň je velmi pevná a drží tvar. Okraj není zaklepaný, řez usně je čistý a vzhledný. Okraje usně jsou pouze probarvené bílým pigmentem, jelikož řez byl nažloutlý a shazoval upravenost a čistotu obuvi. Tento dílec je vykrojený z jednoho kusu usně, který je v patní části slepen k sobě. Spoj je zakrytý textilními pásky šedého odstínu. Bílou tříslo-činěnou useň jsem nechala ve vodní lázni okolo dvanácti hodin, aby useň změkla a dobře se vytvarovala a kopírovala přesný tvar kopyta. Tento hlavní dílec má tvořit jakýsi základ a připomínat skořepinovou formu.

Oba páry obuvi jsou odlišné pouze svými vrchními díly z tmavě šedého textilu.

První model je více odlehčený. Svršek se skládá pouze z nařezaných textilních proužků, které jsou spojeny pogumovaným bílým provázkem. Provázek slouží jako tkanička na zavazování obuvi a k upevnění nohy.

Druhý půlpár pánské obuvi je o něco plnější, než ten první. Svršek se skládá z nařezaných pásků, které jsou provlečeny dílci ve tvaru useknutého trojúhelníku.

Oba svršky, u prvního i druhého modelu pojí společná myšlenka, materiál a převrácení pásků.

Stélka:

Napínací stélky jsou vyříznuté z celstelenu, na kterém je vkládací vložka z latexové pěny. Vložka do obuvi je obalená bílým úpletem pro příjemnější došlap a zjemnění obuvi.

Podešev:

U obou pánských půlpárů jsem použil na podešev bílý styropor. Ze styroporového plátu jsem vyřízla několik podešví, slepila jsem je k sobě a zbrousila do určitého tvaru. Kolem obuvi je na podešvi nalepený rámeček z bílé třísló-činěné usně, který má podtrhnout tvar obuvi.

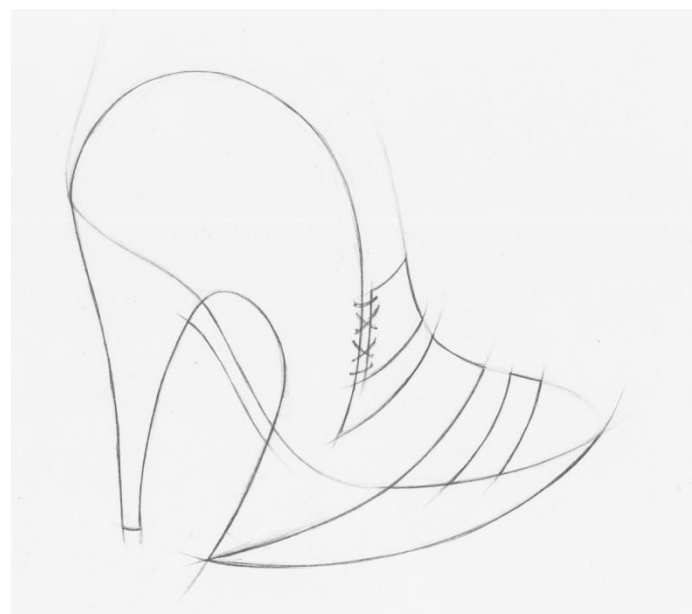

2.2 Dámské modely

První dámský model se více podobá, nebo je více shodný s pánskými modely. Vrchové dílce tvoří nařezané pásky, které jsou provlečeny trojúhelníkovými dílci. Svršek je zhotoven z bílé tříslo-činěné usně, jako u pánských modelů. Materiál dobře drží tvar a působí upraveně a čistě.

Druhý dámský model je také zhotovený z bílé tříslo-činěné usně. Je hmotnější. Je zjemněný šněrovacím pogumovaným provázkem.

Stélka:

Oba modely mají stélku z celstelenu. Stélka je vypořtřována měkkou plstí, pro příjemnější pocit při dořlápnutí. Nakonec je celá obalená bílým, jemným úpletem, aby obuv celkově zjemnila.

Podeřev:

Oba dámské modely jsou na vysoké dřevěné platformě. Dřevo je měkkého typu, aby se mi s ním lépe pracovalo a lépe se brousilo do určitého tvaru. Nakonec jsou podeřve přestřřkány na šedý odstín.

2.3 Materiál

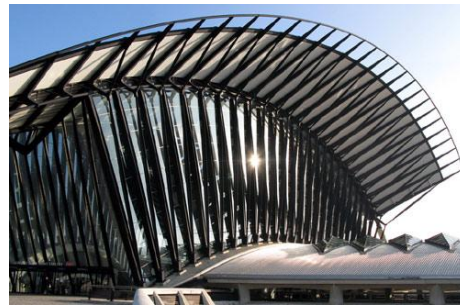
Výběr materiálu pro tuto kolekci obuvi byl velmi důležitý. Potřebovala jsem pro svoji práci materiál, který drží tvar, netřepí se a působí čistě. Pracovala jsem na všech čtyřech půlpárech s velmi tuhým a pevným materiálem. Z těchto důvodů jsem na svých modelech použila:

-Tříslo-činěná useň- Je to useň, která je činěná tříslovinami. Je velmi tuhá a pevná. Tato useň má jednu specifickou vlastnost a to, že když se namokří, tak se dobře vytvaruje a drží dokonale tvar.

-Textilie- Použitý textil je velmi neobvyklý. Vlastnostmi připomíná pevné plátno, ale je to netkaná textilie s přídavkem plastů.

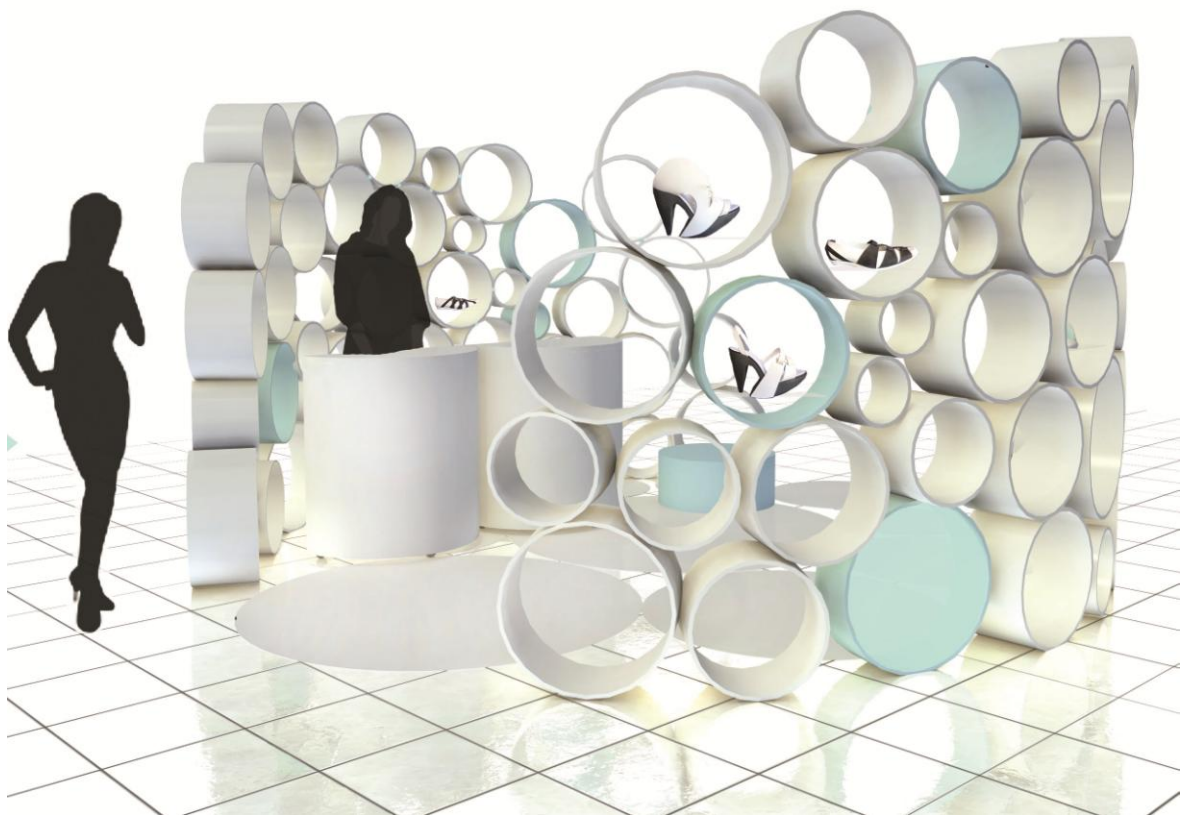
-Úplet- Použitý úplet má sněhově bílou barvu. Má dobré elastické vlastnosti a u této kolekce má obuv zjemnit a odlehčit.

Barva materiálu je inspirována tvorbou Santiaga Calatravy. Bílá useň má připomínat surovost betonu. Odstíny šedých barev jsou inspirovány z tmavých konstrukcí staveb a nočních pohledů na budovy.

2.4 Spolupráce s prostorovou tvorbou

Prvotní myšlenky společného návrhu bylo vytvořit obuv na téma linie v architektuře se zaměřením na dílo Santiaga Calatray a pro její prezentaci navrhnout mobilní výstavní objekt. Spolupracovala jsem s Terezou Holušovou, která studuje na naší fakultě obor prostorová tvorba. Tento rok dokončuje bakalářské studium. Jako hlavním prvkem si vybrala pro svoji prezentaci a její návrh módní obuv na téma "Linie v architektuře", které se i odráží v celkovém vizuálním dojmu stánku. Mobilní stánek má charakter nejen výstavní, ale i prodejní. Důležitost se klade na vystavování a na způsob prezentování obuvi. Co se týká konstrukce výstavního prodejního objektu, se Tereza inspiroje organickými tvary architektury, ale také tvary vycházející z přírody odkud organická architektura náležitě vychází. Největším východiskem se pro její návrh stánku stávají měkké tvary jako oválné či kruhové tvary vycházející z tvorby Santiaga Calatray a jsou také inspirovány její kolekcí obuvi.

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo vytvořit vhodné řešení společenské obuvi inspirované prvky a liniemi architektury v díle Santiaga Calatravi. Těžký úkol byl navrhnout obuv tak, aby byla originální, nositelná a připomínala moje téma bakalářské práce.

Bakalářskou práci tvoří dva páry dámské a dva páry pánské společenské obuvi. Chtěla jsem zachovat svůj vlastní styl navrhování, což je jemný, čistý a jednoduchý design. Proto jsem si vybrala moderního architekta Santiaga Calatravu, který má pestrou škálu strukturálních architektonických projektů převážně v Evropě. Neskutečně dokonalá a nápaditá architektura si pohrává s liniemi, se světlem a stále jeho stavby zůstávají neobyčejně prosté, nenápadně splynou do dnešního života. Zprvu jsem se chtěla inspirovat samotnou přírodou, což se mi zdálo často používané téma. Calatrava se inspiruje přírodou, lidským pohybem a dává tomu větší hloubku rozměru a svá díla dovede téměř k dokonalosti. Inspiraci architekturou jsem si vybrala z důvodů každodenního kontaktu. Doprovází nás na každém kroku, i když si to mnohokrát neuvědomujeme. Mám ráda jednoduchou a čistou architekturu, což je Calatravův styl. Působí na náš svět velmi příjemně a designově nás posouvá dál a přesně toho jsem se snažila dosáhnout v mé bakalářské práci.

Tvorba obuvi inspirované architekturou a ponoření do světa architektury 20. a 21. století bylo nesmírně zajímavé a přitom poučné. Zároveň bylo náročné skloubit a promýšlet nad všemi aspekty dané práce. Jsem velice ráda za tuto zkušenost, která mě v mé práci opět něčím novým obohatila.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] JODIDIO, P. *Calatrava*. 1.vyd. Köln: Taschen GmbH, 2007. 96 s. ISBN 978-3-8228-4873-9
- [2] JONES, T., RUSHTON, S. *Současní módní návrháři*. 1.vyd. Bratislava: Slovart, 2006. 191 s. ISBN 80-7209-841-1
- [3] PRIANOVÁ, F., DEMARTINIOVÁ, E. *1000 let architektury*. 1.vyd. Praha: Slovart, 2006. ISBN 80-7209-838-1
- [4] LEWIS, M. *Architektura- Prvky v architektonických stylech*, 1.vyd. Brno: Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-2463-5
- [5] JODIDIO, P. *Architecture now*. 1.vyd. Köln: Taschen GmbH, 2003. 191 s. ISBN 38-2282-507-7

Internetové zdroje:

- [6] <http://www.artmuseum.cz/>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1.- modely Hussteina Chalayna

Obr. 2.- modely Gianfranca Ferréa

Obr. 3.- modely Azzedina Alaïa

Obr. 4.- Santiago Calatrava- Milwaukee Art Museum, USA

-Lyon-Saint Exupéry Airport Railway Station, Francie

Obr. 5.- Santiago Calatrava- Olympic Sports Complex, Řecko

Obr. 6.- Santiago Calatrava- The Alamillo Bridge, Valencie

-Zubizuri Bridge, Španělsko

Obr. 7.- Santiago Calatrava- Sculpture in architecture

Obr. 8.- Le Corbusier- Villa Savoie

-Chapel Ronchamp

Obr. 9.- Robert Maillart- Salginatobel Bridge

Obr. 10.- Frank Gehry- Disney Concert Hall

-Guggenheim Museum

Obr. 11.- Daniel Libeskind- Creative Media Center

-Villa

Obr. 12.- Felix Candera- IVAM in Valencia

Obr. 13.- Pier Luigi Nervi- Orbetello Hangars

Obr. 14.- Brancusi- Madame Pogany

-Princess X

-Sleeping Muse

Obr. 15.- Alexander Calder- kinetické umění

Obr. 16.- díla: -Naum Gabo

-Moholy Nagy

-Frank Stella

Obr. 17.- Santiago Calatrava- City of Arts and Sciences/Opera House, Španělsko

Obr. 18.- Oriente Station, Portugalsko

Obr. 19.- Tenerife Auditorium, Španělsko

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: FOTODOKUMENTACE

PŘÍLOHA P II: VARIANTY ŘEŠENÍ MODELŮ

PŘÍLOHA P I: FOTOFOKUMENTACE

PŘÍLOHA P II: VARIANTY ŘEŠENÍ MODELŮ

